RECOMANDAREA (UE) 2024/613 A COMISIEI

din 18 decembrie 2023

privind proiectul de plan național integrat actualizat privind energia și clima al Lituaniei pentru perioada 2021-2030 și privind coerența măsurilor luate de Lituania cu obiectivul Uniunii de realizare a neutralității climatice și cu asigurarea progreselor în materie de adaptare

(Numai textul în limba lituaniană este autentic)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292,

având în vedere Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ([1]), în special articolul 9 alineatul (2) și articolul 14 alineatul (6),

având în vedere Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei") ([2]), în special articolul 7 alineatul (2),

întrucât:

Recomandarea privind proiectul de plan național integrat actualizat privind energia și clima (PNEC) al Lituaniei pentru perioada 2021-2030

(1) La 28 iunie 2023, Lituania și-a prezentat proiectul de plan național integrat actualizat privind energia și clima.

(2) Articolul 3 și anexa I la Regulamentul (UE) 2018/1999 („Regulamentul privind guvernanța") stabilesc elementele care trebuie incluse în planurile naționale integrate actualizate privind energia și clima. În decembrie 2022, Comisia a adoptat Orientări adresate statelor membre cu privire la procesul și domeniul de aplicare pentru elaborarea proiectelor și a planurilor naționale actualizate finale privind energia și clima ([3]). Orientările au identificat bune practici și au evidențiat implicațiile recentelor evoluții politice, juridice și geopolitice ale politicilor privind energia și clima.

(3) Ținând cont de legăturile cu planul REPowerEU ([4]) și ca parte a ciclurilor semestrului european din 2022 și 2023, Comisia a pus accentul în mod deosebit pe nevoile statelor membre în materie de reforme și investiții în domeniul energiei și climei pentru a consolida securitatea energetică și accesibilitatea prețurilor prin accelerarea tranziției verzi și echitabile. Acest lucru se reflectă în rapoartele de țară pentru Lituania pe 2022 și 2023 ([5]), precum și în recomandările Consiliului către Lituania ([6]). Statele membre ar trebui să țină seama de cele mai recente recomandări specifice fiecărei țări în planurile lor naționale integrate finale actualizate privind energia și clima.

([1]) JO L 328, 21.12.2018, p. 1.
([2]) JO L 243, 9.7.2021, p. 1.
([3]) Comunicare a Comisiei privind orientările adresate statelor membre pentru actualizarea planurilor naționale privind energia și clima pentru perioada 2021-2030 (JO C 495, 29.12.2022, p. 24).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD (2022) 617 final, SWD (2023) 615 final.
([6]) COM(2022) 617 Recomandare de recomandare a Consiliului; COM(2023) 615 final, Recomandare de recomandare a Consiliului.

(4) Recomandările Comisiei cu privire la îndeplinirea obiectivelor naționale prevăzute în Regulamentul privind partajarea eforturilor ([7]) (ESR) se bazează pe scenariul probabil în care statele membre și-ar îndeplini obiectivele pentru 2030, ținând seama de normele privind utilizarea mecanismelor de flexibilitate prevăzute în ESR.

(5) Recomandările Comisiei privind captarea, utilizarea și stocarea dioxidului de carbon au scopul de a oferi o imagine de ansamblu asupra implementării preconizate a acestor tehnologii la nivel național, inclusiv informații cu privire la volumele anuale de CO_2 care se preconizează că vor fi captate până în 2030, defalcate pe surse de CO_2 captat din instalațiile care intră sub incidența Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([8]) sau din alte surse, cum ar fi sursele biogene sau captarea directă din aer, informații privind infrastructura planificată de transport al CO_2, precum și informații privind capacitatea internă potențială de stocare a CO_2 și volumele injectate de CO_2 planificate să fie disponibile în 2030.

(6) Recomandările Comisiei privind performanța în temeiul Regulamentului (UE) 2018/841 al Parlamentului European și al Consiliului ([9]) [Regulamentul privind exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultura („Regulamentul LULUCF")] abordează îndeplinirea de către statul membru a angajamentului său privind bilanțul neutru sau pozitiv pentru perioada 2021-2025 (perioada 1) și a obiectivului său național pentru perioada 2026-2030 (perioada 2), ținând seama de normele care reglementează utilizarea mecanismelor de flexibilitate, astfel cum sunt prevăzute în regulamentul respectiv. Recomandările Comisiei țin seama, de asemenea, de faptul că, în perioada 1, orice depășire a emisiilor în temeiul Regulamentului LULUCF va fi transferată automat către ESR.

(7) Pentru ca adaptarea la schimbările climatice să sprijine în mod corespunzător realizarea obiectivelor în materie de energie și de atenuare a schimbărilor climatice, este esențial să se identifice potențialele pericole legate de schimbările climatice și să se analizeze vulnerabilitățile și riscurile climatice care pot afecta zonele, populațiile și sectoarele relevante. Recomandările Comisiei privind adaptarea la schimbările climatice iau în considerare măsura în care Lituania a integrat în PNEC actualizat obiective în materie de adaptare care țin seama de riscurile climatice care ar putea împiedica Lituania să îndeplinească obiectivele și țintele uniunii energetice. Dacă nu sunt planificate și puse în aplicare politici și măsuri specifice de adaptare, există pericolul ca obiectivele legate de dimensiunile uniunii energetice să nu fie realizate. Gospodărirea apelor în condiții climatice în schimbare necesită o atenție deosebită din cauza riscurilor de întrerupere a alimentării cu energie electrică, deoarece inundațiile, căldura și seceta au un impact asupra producției de energie.

(8) Recomandările Comisiei privind obiectivul în materie de energie din surse regenerabile se bazează pe formula prevăzută în anexa II la Regulamentul (UE) 2018/1999, care se bazează, la rândul său, pe criterii obiective, și pe principalele politici și măsuri care lipsesc din proiectul de PNEC actualizat al Lituaniei, astfel încât să se asigure realizarea în timp util și în mod eficient din punctul de vedere al costurilor a contribuției naționale a Lituaniei la obiectivul obligatoriu al Uniunii privind energia din surse regenerabile de cel puțin 42,5 % în 2030, cu eforturi colective pentru creșterea acestei ponderi la 45 % în temeiul Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului ([10]). Recomandările Comisiei se bazează, de asemenea, pe contribuția Lituaniei la obiectivele specifice

([7]) Regulamentul (UE) 2018/842 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021-2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 (JO L 156, 19.6.2018, p. 26), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2023/857 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 aprilie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2018/842 privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021-2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris și a Regulamentului (UE) 2018/1999 (JO L 111, 26.4.2023, p. 1).

([8]) Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unei scheme de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (JO L 275, 25.10.2003, p. 32).

([9]) Regulamentul (UE) 2018/841 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 cu privire la includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din activități legate de exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură în cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030 și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 și a Deciziei nr. 529/2013/UE (JO L 156, 19.6.2018, p. 1), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2023/839 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 aprilie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2018/841 în ceea ce privește domeniul de aplicare, simplificarea normelor de raportare și conformitate și stabilirea obiectivelor statelor membre pentru 2030 și a Regulamentului (UE) 2018/1999 în ceea ce privește îmbunătățirea monitorizării, a raportării, a urmăririi progreselor și a revizuirii (JO L 107, 21.4.2023, p. 1).

([10]) Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 82), astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2023/2413 a Parlamentului European și a Consiliului din 18 octombrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2018/2001, a Regulamentului (UE) 2018/1999 și a Directivei 98/70/CE în ceea ce privește promovarea energiei din surse regenerabile și de abrogare a Directivei (UE) 2015/652 a Consiliului (JO L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

prevăzute la articolele 15a, 22a, 24, 23 și 25 din directiva menționată și pe politicile și măsurile conexe de transpunere și punere în aplicare rapidă a acesteia. Recomandările reflectă importanța elaborării unei planificări cuprinzătoare pe termen lung pentru utilizarea surselor de energie regenerabile, în special a energiei eoliene, în vederea îmbunătățirii vizibilității industriei prelucrătoare europene și a operatorilor de rețea, în conformitate cu pachetul european privind energia eoliană ([11]).

(9) Recomandările Comisiei privind contribuția națională la eficiența energetică se bazează pe articolul 4 din Directiva (UE) 2023/1791 privind eficiența energetică ([12]) și pe formula din anexa I la directiva respectivă, precum și pe politicile și măsurile conexe de punere în aplicare a acesteia.

(10) Recomandările Comisiei acordă o atenție deosebită țintelor, obiectivelor și contribuțiilor, precum și politicilor și măsurilor conexe de îndeplinire a planului REPowerEU, în vederea eliminării rapide a dependenței de combustibilii fosili din Rusia. Acestea țin seama de lecțiile învățate din punerea în aplicare a pachetului de măsuri „Să economisim gaz pentru siguranță la iarnă” ([13]). Recomandările reflectă imperativul de a spori reziliența sistemului energetic, având în vedere obligațiile care decurg din Regulamentul (UE) 2019/941 al Parlamentului European și al Consiliului ([14]) privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice și din Regulamentul (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului ([15]) privind siguranța furnizării de gaze și în conformitate cu Recomandarea Comisiei privind stocarea energiei ([16]).

(11) Recomandările Comisiei țin seama de necesitatea de a accelera integrarea pieței interne a energiei, astfel încât să se consolideze rolul flexibilității și să se asigure capacitarea și protejarea consumatorilor. Recomandarea Comisiei ia în considerare, de asemenea, importanța estimării numărului de gospodării afectate de sărăcia energetică, în conformitate cu cerințele articolului 3 din Regulamentul (UE) 2018/1999 și cu Recomandarea (UE) 2023/2407 a Comisiei ([17]).

(12) Recomandările Comisiei reflectă importanța asigurării unor investiții suficiente în cercetarea și inovarea în domeniul energiei curate pentru a stimula dezvoltarea și capacitățile de producție în acest domeniu, inclusiv a unor politici și măsuri adecvate pentru industriile energointensive și pentru alte domenii de activitate, precum și necesitatea perfecționării forței de muncă pentru o industrie „zero net”, în vederea consolidării unei economii puternice, competitive și curate în cadrul Uniunii.

(13) Recomandările Comisiei se bazează pe angajamentele asumate în cadrul Acordului de la Paris de a reduce treptat utilizarea combustibililor fosili, precum și pe importanța eliminării treptate a subvențiilor pentru combustibilii fosili.

(14) Recomandările Comisiei privind nevoile de investiții reflectă evaluarea pe care a efectuat-o cu privire la măsura în care proiectul de plan actualizat oferă o imagine de ansamblu asupra investițiilor necesare pentru atingerea obiectivelor, a țintelor și a contribuțiilor legate de toate dimensiunile uniunii energetice, indică sursele de finanțare, făcând distincție între sursele private și cele publice, prezintă investiții coerente cu Planul de redresare și reziliență al Lituaniei, cu Planul teritorial pentru o tranziție justă al Lituaniei și cu recomandările specifice adresate țării în 2022 și 2023 în cadrul semestrului european; și include o evaluare macroeconomică solidă a politicilor și a măsurilor planificate. PNEC ar trebui să asigure transparența și previzibilitatea politicilor și a măsurilor naționale, pentru a sprijini siguranța investițiilor.

([11]) Comunicarea privind Planul de acțiune european pentru sectorul energiei eoliene, COM(2023) 669 final, 24.10.2023 și Comunicarea privind îndeplinirea obiectivelor ambițioase ale UE în materie de energie din surse regenerabile offshore, COM(2023) 668 final.

([12]) Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (JO L 231, 20.9.2023, p. 1).

([13]) Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European, „Să economisim gaz pentru siguranță la iarnă”, COM(2022) 360 final.

([14]) Regulamentul (UE) 2019/941 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice și de abrogare a Directivei 2005/89/CE (JO L 158, 14.6.2019, p. 1).

([15]) Regulamentul (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2017 privind măsurile de garantare a siguranței furnizării de gaze și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 994/2010 (JO L 280, 28.10.2017, p. 1).

([16]) Recomandarea Comisiei din 14 martie 2023 privind stocarea energiei – sprijinirea unui sistem energetic decarbonizat și sigur al UE (JO C 103, 20.3.2023, p. 1).

([17]) Recomandarea (UE) 2023/2407 a Comisiei din 20 octombrie 2023 privind sărăcia energetică (JO L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

(15) Recomandările Comisiei reflectă importanța crucială a unei ample consultări regionale și a asigurării unei consultări timpurii și incluzive cu privire la plan, inclusiv a participării efective a publicului în condiții care să garanteze suficiente informații și suficient timp, în conformitate cu Convenția de la Aarhus ([18]).

(16) Recomandările Comisiei privind tranziția justă reflectă evaluarea măsurii în care planul Lituaniei identifică suficient de detaliat impactul pe care tranziția climatică și energetică îl poate avea la nivel social, asupra ocupării forței de muncă și asupra competențelor și prezintă politici și măsuri de însoțire adecvate pentru promovarea unei tranziții juste, contribuind în același timp la promovarea deopotrivă a drepturilor omului și a egalității de gen.

(17) Recomandările adresate de Comisie Lituaniei se bazează pe evaluarea proiectului de PNEC actualizat ([19]), care este publicată împreună cu prezenta recomandare.

(18) Lituania ar trebui să țină seama în mod corespunzător de prezentele recomandări la elaborarea PNEC integrat și actualizat final, care urmează să fie prezentat până la 30 iunie 2024.

Recomandări privind coerența cu obiectivul Uniunii de realizare a neutralității climatice și cu asigurarea progreselor în materie de adaptare

(19) În temeiul Regulamentului (UE) 2021/1119 (Legea europeană a climei), Comisia trebuie să evalueze coerența măsurilor naționale cu obiectivul neutralității climatice și cu asigurarea progreselor în materie de adaptare. Comisia a evaluat coerența măsurilor luate de Lituania cu aceste obiective ([20]). Recomandările de mai jos se bazează pe evaluarea respectivă. Lituania ar trebui să țină seama în mod corespunzător de prezentele recomandări și să le dea curs în conformitate cu Legea europeană a climei.

(20) Pentru finanțarea adaptării pot fi mobilizate diferite instrumente de finanțare ale UE. Statele membre ar trebui să pună accentul pe considerațiile privind reziliența la schimbările climatice atunci când își elaborează planurile naționale în cadrul fondurilor relevante ale UE. Nicio cheltuială nu ar trebui să aducă prejudicii adaptării, adică nu trebuie să ducă la creșterea vulnerabilităților, nici pentru beneficiari, nici pentru ceilalți actori implicați.

(21) Nivelul local are competențe care pot avea un impact mai larg asupra rezilienței la schimbările climatice. Pregătirea și punerea în aplicare a politicilor de adaptare la nivel subnațional au o importanță deosebită.

(22) Soluțiile bazate pe natură oferă opțiuni de adaptare și atenuare eficiente și cu un bun raport cost-eficacitate, cu condiția ca implementarea lor să fie stimulată prin cadre, politici și finanțări strategice. Aceste soluții pot fi implementate independent sau integrate în alte măsuri de adaptare și atenuare, combinate cu soluții bazate mai mult pe tehnologie sau pe infrastructură. La implementarea acestor soluții trebuie să se ia în considerare complexitatea ecosistemelor și efectele preconizate ale schimbărilor climatice, contextul local, interesele și valorile conexe, precum și condițiile socioeconomice,

RECOMANDĂ LITUANIEI SĂ IA MĂSURI PRIN CARE:

ÎN CEEA CE PRIVEȘTE PROIECTUL DE PLAN NAȚIONAL ACTUALIZAT PRIVIND ENERGIA ȘI CLIMA, ÎN TEMEIUL REGULAMENTULUI (UE) 2018/1999

1. Să stabilească politici și măsuri suplimentare, eficiente din punctul de vedere al costurilor, pentru a reduce decalajul de 0,1 puncte procentuale în vederea îndeplinirii obiectivului național privind gazele cu efect de seră prevăzut în ESR, și anume reducerea acestor emisii cu -21 % în 2030 comparativ cu nivelurile din 2005 și, dacă este necesar, să precizeze modul în care vor fi utilizate mecanismele de flexibilitate disponibile în temeiul ESR pentru a asigura conformitatea. Să completeze informațiile privind politicile și măsurile, precizând în mod clar domeniul lor de aplicare, calendarul și, dacă este posibil, impactul preconizat al acestora asupra reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, inclusiv pentru măsurile din cadrul programelor de finanțare ale Uniunii, cum ar fi politica agricolă comună.

([18]) Convenția din 25 iunie 1998 privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu („Convenția de la Aarhus”).
([19]) SWD(2023) 918.
([20]) Raportul intermediar privind acțiunile UE în domeniul climei pentru anul 2023, COM(2023) 653 final, și documentul de lucru al serviciilor Comisiei – Evaluarea progreselor înregistrate în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice în fiecare stat membru în conformitate cu Legea europeană a climei, SWD(2023) 932.

2. Să identifice cantitatea de emisii de CO_2 care ar putea fi captată anual până în 2030, inclusiv sursa emisiilor respective. Să furnizeze detalii cu privire la modul în care va fi transportat CO_2 captat. Să identifice capacitatea totală de stocare a CO_2 și volumele injectate de CO_2 disponibile până în 2030.

3. Să includă măsuri suplimentare în sectorul LULUCF, precizând în detaliu calendarul și domeniul lor de aplicare și cuantificând impactul preconizat al acestora pentru a se asigura că absorbțiile de gaze cu efect de seră sunt aliniate efectiv la obiectivul UE privind absorbțiile nete de -310 $MtCO_2$ echivalent până în 2030 și la obiectivul privind absorbțiile nete specific țării de -661 kt CO_2 echivalent, astfel cum sunt definite în Regulamentul (UE) 2018/841. Să furnizeze informații clare cu privire la modul în care fondurile publice (atât fondurile Uniunii, inclusiv din cadrul politicii agricole comune, cât și ajutoarele de stat) și finanțarea privată prin intermediul sistemelor de agricultură a carbonului sunt utilizate în mod consecvent și eficace pentru îndeplinirea obiectivului național privind absorbțiile nete. Să furnizeze informații cu privire la stadiul și progresele care trebuie realizate pentru a se asigura îmbunătățiri ale seturilor de date utilizate pentru monitorizare, raportare și verificare, astfel încât acestea să ajungă la niveluri de complexitate metodologică mai ridicate și să fie mai explicite din punct de vedere geografic, în conformitate cu partea 3 din anexa V la Regulamentul (UE) 2018/1999.

4. Să furnizeze analize suplimentare cu privire la vulnerabilitățile și riscurile climatice relevante în ceea ce privește realizarea obiectivelor, a țintelor și a contribuțiilor naționale, precum și a politicilor și a măsurilor care vizează diferitele dimensiuni ale uniunii energetice. Să identifice și să cuantifice mai bine legătura politicilor și a măsurilor de adaptare cu obiectivele și politicile specifice uniunii energetice pe care ar trebui să le sprijine. Să stabilească politici și măsuri de adaptare suplimentare suficient de detaliate care să sprijine îndeplinirea de către Lituania a obiectivelor, a țintelor și a contribuțiilor naționale în cadrul uniunii energetice.

5. Să transmită traiectorii estimate și un plan pe termen lung privind implementarea tehnologiilor din domeniul energiei din surse regenerabile pentru următorii 10 ani, cu o perspectivă pentru 2040. Să includă un obiectiv orientativ pentru tehnologiile inovatoare în domeniul energiei din surse regenerabile până în 2030, în conformitate cu Directiva (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată. Să includă obiective specifice pentru a contribui la obiectivele secundare orientative în domeniul clădirilor și al industriei pentru 2030. Să confirme faptul că previziunile incluse în plan constituie obiectivul obligatoriu în sectorul încălzirii și răcirii pentru perioadele 2021-2025 și 2026-2030. Să specifice obiectivul pe care Lituania intenționează să îl atingă în sectorul transporturilor prin obligația impusă furnizorilor de combustibili, inclusiv prin intermediul unui obiectiv secundar pentru biocombustibilii avansați și combustibilii de origine nebiologică din surse regenerabile (RFNBO), asigurând respectarea nivelului minim de RFNBO în 2030. Să confirme nivelul obligatoriu pentru RFNBO în industrie în 2030.

6. Să includă politici și măsuri detaliate și cuantificate într-un mod care să permită realizarea la timp și eficientă din punctul de vedere al costurilor a contribuției naționale la obiectivul obligatoriu al Uniunii privind ponderea energiei din surse regenerabile, de cel puțin 42,5 % în 2030, cu eforturi colective de creștere a ponderii la 45 %. Să descrie, în special, tehnologiile din domeniul energiei din surse regenerabile pentru care intenționează să desemneze „zone care se pretează accelerării proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile”, cu proceduri mai rapide și mai simple. Să descrie măsurile suplimentare privind asigurarea unui cadru favorabil pentru sporirea integrării între rețelele de energie electrică și cele de încălzire și răcire. Să descrie modul în care va fi concepută obligația impusă furnizorilor de combustibili și de energie din sectorul transporturilor, să includă măsuri comparabile de promovare a hidrogenului în industrie și să pregătească UE pentru comerțul cu hidrogen din surse regenerabile.

7. Să includă previziuni privind cererea și oferta de bioenergie pentru fiecare sector și să furnizeze date privind importurile și sursa de biomasă forestieră utilizată pentru energie. Să includă o evaluare a aprovizionării interne cu biomasă forestieră în scopuri energetice în perioada 2021-2030, în conformitate cu criteriile de durabilitate consolidate prevăzute la articolul 29 din Directiva (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată, și o evaluare a compatibilității utilizării preconizate a biomasei forestiere pentru producția de energie cu obligațiile care îi revin Lituaniei în temeiul Regulamentului LULUCF revizuit, în special pentru perioada 2026-2030, împreună cu măsurile și politicile naționale de asigurare a acestei compatibilități. Să includă măsuri suplimentare de promovare a producției durabile de biometan, având în vedere producția de biogaz/biometan durabil din Lituania și potențialul țării în acest domeniu, profilul său în ceea ce privește consumul de gaze naturale și infrastructura existentă, utilizarea digestatului și aplicațiile CO_2 biogenic.

8. Să furnizeze, pe cât posibil, un calendar preconizat al măsurilor care vor permite adoptarea politicilor și a măsurilor legislative și nelegislative ce vizează transpunerea și punerea în aplicare a dispozițiilor Directivei (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată, în special pentru măsurile menționate la punctele anterioare.

9. Să stabilească politici și măsuri complete pentru realizarea contribuțiilor naționale privind eficiența energetică și, în special, detalii cu privire la rolul fondului național pentru eficiență energetică, astfel cum este definit la articolul 30 din Directiva (UE) 2023/1791, în sprijinirea realizării contribuțiilor naționale în materie de eficiență energetică la obiectivul UE, inclusiv cu privire la utilizarea instrumentelor financiare din cadrul fondului.

10. Să prevadă un nivel actualizat de ambiție în vederea asigurării unui parc imobiliar național foarte eficient din punct de vedere energetic și decarbonizat și a transformării clădirilor existente în clădiri cu emisii zero până în 2050, precizând inclusiv jaloanele intermediare pentru 2030 și 2040, precum și o comparație cu cea mai recentă strategie de renovare pe termen lung. Să asigure coerența în ceea ce privește creșterea preconizată a consumului final de energie al gospodăriilor și estimările privind economiile de energie pentru clădirile din plan.

11. Să consolideze reziliența sistemului energetic, în special prin stabilirea unui obiectiv pentru implementarea soluțiilor de stocare a energiei. Să explice mai detaliat modul în care Lituania intenționează să încurajeze în continuare reducerea cererii de gaz până în 2030. Să evalueze caracterul adecvat al infrastructurii petroliere (rafinării, stocuri de petrol) în lumina scăderii preconizate a cererii de petrol și a trecerii la soluții alternative cu emisii mai scăzute de dioxid de carbon.

12. Să prezinte obiective și ținte clare privind consumul dispecerizabil pentru a îmbunătăți flexibilitatea sistemului, în lumina unei evaluări a nevoilor în materie de flexibilitate. Să descrie măsuri specifice de facilitare a integrării sistemului energetic, în conformitate cu articolul 20a din Directiva (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2023/2413. Să precizeze modul în care Lituania va dezvolta piețe cu amănuntul mai competitive și să consolideze rolul consumatorilor pe piața cu amănuntul.

13. Să actualizeze evaluarea situației în ceea ce privește sărăcia energetică și obiectivele de reducere a sărăciei energetice, astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) 2018/1999 și ținând seama de Recomandarea (UE) 2023/2407.

14. Să clarifice în continuare obiectivele naționale în materie de cercetare, inovare și competitivitate pentru implementarea tehnologiilor curate, stabilind traiectoria pentru 2030 și 2050 în vederea sprijinirii decarbonizării industriei și a tranziției întreprinderilor către o economie „zero net” și circulară. Să prezinte politici și măsuri de promovare a dezvoltării de proiecte „zero net”, inclusiv a celor relevante pentru industriile mari consumatoare de energie. Să descrie un cadru de reglementare previzibil și simplificat pentru procedurile de autorizare și modul în care va fi simplificat accesul la finanțarea națională acolo unde este necesar. Să prezinte politici și măsuri detaliate privind dezvoltarea competențelor legate de energia curată și facilitarea comerțului deschis pentru lanțuri de aprovizionare reziliente și durabile cu componente și echipamente esențiale „zero net”.

15. Să precizeze reformele și măsurile de mobilizare a investițiilor private necesare pentru atingerea obiectivelor în materie de energie și climă. Să îmbunătățească și să extindă analiza nevoilor de investiții pentru a include o imagine de ansamblu cuprinzătoare și coerentă a nevoilor de investiții publice și private la nivel agregat și pe sectoare. Să completeze abordarea de la vârf la bază la nivelul întregii economii cu o evaluare de la bază la vârf specifică fiecărui proiect. Să includă o defalcare a nevoilor totale de investiții, prezentând informații suplimentare privind sursele de finanțare naționale, regionale și ale Uniunii, precum și sursele de finanțare private care urmează să fie mobilizate. Să adauge o scurtă descriere a tipului de schemă de sprijin financiar aleasă pentru punerea în aplicare a politicilor și a măsurilor finanțate din bugetul public, precum și a utilizării instrumentelor financiare mixte care se bazează pe granturi, împrumuturi, asistență tehnică și garanții publice, precizând inclusiv rolul băncilor naționale de promovare în cadrul schemelor respective și/sau modul în care este mobilizată finanțarea privată. Să ia în considerare ca sursă de finanțare generarea de transferuri către alte state membre într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor, astfel cum se prevede în ESR. Să furnizeze o evaluare solidă a impactului macroeconomic al politicilor și al măsurilor planificate.

16. Să prezinte modul în care politicile și măsurile incluse în planul actualizat sunt în concordanță cu Planul național de redresare și reziliență al Lituaniei și cu capitolul privind REPowerEU.

17. Să explice mai detaliat modul în care Lituania intenționează să elimine treptat subvențiile pentru combustibilii fosili și să indice termenul până la care acestea ar urma să fie eliminate.

18. Să furnizeze informații mai detaliate cu privire la consecințele pe care tranziția climatică și energetică le implică la nivel social, asupra ocupării forței de muncă și asupra competențelor sau cu privire la orice alte efecte distributive, precum și cu privire la obiectivele, politicile și măsurile planificate pentru sprijinirea unei tranziții juste. Să precizeze forma de sprijin, impactul inițiativelor, grupurile vizate și resursele dedicate, ținând seama de Recomandarea Consiliului privind asigurarea unei tranziții echitabile către neutralitatea climatică ([21]). Să includă, pe cât posibil, mai multe elemente care să ofere o bază analitică adecvată pentru pregătirea viitorului plan social pentru climă, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2023/955 al Parlamentului European și al Consiliului ([22]), furnizând inclusiv indicații cu privire la modul de evaluare a provocărilor și a impactului social asupra persoanelor celor mai vulnerabile al schemei de comercializare a certificatelor de emisii pentru arderea combustibililor în sectorul clădirilor, al transportului rutier și în alte sectoare, și care să permită identificarea potențialilor beneficiari și a unui cadru de politică relevant. Să explice modul în care cadrul de politică identificat în PNEC va contribui la elaborarea planului social pentru climă al Lituaniei și modul în care va fi asigurată coerența dintre cele două planuri.

19. Să extindă cooperarea regională deja bună cu statele membre învecinate din zona Mării Baltice și în cadrul Grupului la nivel înalt privind Planul de interconectare a pieței energiei din zona baltică, inclusiv în ceea ce privește sursele regenerabile de energie, eficiența energetică și piața internă, ținând seama de provocările și obiectivele comune. Să își continue eforturile în vederea semnării acordului bilateral de solidaritate necesar rămas pentru siguranța furnizării de gaze cu vecinii săi (Polonia).

ÎN CEEA CE PRIVEȘTE COERENȚA MĂSURILOR NAȚIONALE CU OBIECTIVUL NEUTRALITĂȚII CLIMATICE ȘI CU ASIGURAREA PROGRESELOR ÎN MATERIE DE ADAPTARE, ASTFEL CUM SE PREVEDE ÎN REGULAMENTUL (UE) 2021/1119

1. Să pună mai mult accentul pe aspectele legate de reziliența la schimbările climatice în contextul acordării de sprijin prin programele de finanțare ale Uniunii, cum ar fi cele pentru finanțarea politicii agricole comune și a politicii de coeziune și alte fonduri relevante ale Uniunii. Fondurile Uniunii ar trebui cheltuite în așa fel încât să sporească reziliența la schimbările climatice și să nu ducă la o creștere a vulnerabilităților (adică să nu aducă prejudicii semnificative adaptării).

2. Să instituie mecanisme pentru a se asigura că se elaborează politici subnaționale și că acestea sunt revizuite și actualizate periodic.

3. Să promoveze soluțiile bazate pe natură și adaptarea bazată pe ecosisteme în strategiile, politicile și planurile naționale și să pună la dispoziție investiții pentru implementarea acestora.

Adoptată la Bruxelles, 18 decembrie 2023.

Pentru Comisie
Kadri SIMSON
Membră a Comisiei

([21]) Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind asigurarea unei tranziții echitabile către neutralitatea climatică (JO C 243, 27.6.2022, p. 35).

([22]) Regulamentul (UE) 2023/955 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 de instituire a Fondului social pentru climă și de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1060 (JO L 130, 16.5.2023, p. 1).